

Streer Tamásné Horváth Mária vagyok, 1945. 01. 31.-én Bogyiszlón születtem. Sajnos szüleim közül csak Édesanyámat ismerhettem (1919-1999), mert Édesapám a háború utolsó időszakában 1944. 10. 31.-én meghalt. Így aztán nem csak az én sírásomtól volt hangos a házunk, hanem Édesanyám és anyai nagyszüleim sírásától is.

Születésem után két hétre 1945. február 14.-én Bogyiszlót kiöntötte a jeges Duna és összeomlott a csodálatos házunk és benne mindenünk odaveszett. Édesanyám 26 éves volt, testvérem 6 éves, amikor egyedül maradtunk. Egyetlen támaszunk az anyai nagyszüleink voltak, akik segítettek minket felnevelni.

Nagyszüleim, igazi bogyiszlói parasztemberek voltak, elbeszélésekből tudom, hogy nagyon víg kedélyű, nótás, táncos emberek voltak.

Mivel az egész családunk mélyen vallásos katolikus emberek voltak, minket is ebben a szellemben neveltek, jelenleg is, mint hívő ember élem az életem.

Apai nagyszüleim is paraszt emberek voltak, de nagyon vidám jókedvű emberek. Nagymamám csodálatosan tudott énekelni, amit én mindig nagyon szívesen hallgattam, nagyon sok nótát megtanultam tőle. Elbeszéléseikből tudom, hogy bizony nálunk a disznóölések mindig hangos mulatással fejeződtek be. De hangos volt az udvar nálunk akkor is, amikor kukoricát fosztottunk, vagy babot fejtettünk, vagy dohányt simogattunk, mert szólt a nóta órákon keresztül.

Nekem az első táncos emlékem gyerekkoromhoz kötődik. Sokat voltunk lakodalmakban, amikor még otthon az udvarban volt a sátor, és ott mulattak az emberek. Alig vártuk a barátnőimmal együtt (mostani táncos társaim), hogy megszólaljon az Orsós Kis Ferkó bácsi hegedűje, és az asszonyok beálltak a sátor közepére karikába és csak járták a csárdást. Kettőt jobbra, kettőt balra. Persze mi gyerekek is beálltunk közéjük, soha nem zavartak el bennünket.

A férfiakkal emlékeim szerint a boros hordó körül énekeltek előbb a kamrában, majd később összekapaszkodva bejöttek a sátorba és ott táncoltak. Ők is, akár csak az asszonyok csárdás lépést jártak, meg cinegét. Majd sor került arra is, hogy felkérték a menyecskéket. Gyönyörűen járták a csárdást, a frisset, a lippentőset, meg a cinegét. Persze mi is utánóztuk őket.

Miután iskolába kerültem, az 1950-es évek elején Kovács Pista bácsi, akit mindenki csak „Papá”-nak szólított (volt kántor tanító) összefogta a jó hangú, eleven gyerekeket és tanított minket táncolni. Mikor Pista bácsi már nem volt, beállt helyére Mözsi Szabó István. Ő már igazi csoportba fogott össze minket. Ezek a táncok csárdásból, friss csárdásból és cinegéből álltak. Megpróbáltuk úgy járni, ahogy a lakodalmakban láttuk.

Egyszer az 1950-es vége felé Budapestről jöttek filmezni a bogyiszlói emberek táncát. Ez az iskola udvarában zajlott. Hát persze, hogy mi is ott settenkedtünk.

Itt lett megörökítve Boda János, Csider Kovács János, Rácz Józsefné Lidi néni, Bajusz Béni bácsi a feleségével, Bohó Maris néni, Hencz Éva néni. Ámulva néztük mi akkor tizenévesek, hogy milyen csodálatosan táncoltak. Őket is az Orsós Kis Ferenc és zenekara kísérte.

Hogy le ne maradjunk a környező településektől, mi is jártunk a barátnőimmal tánciskolába, ahol Szilágyi János tanár úr tanított minket táncolni. De nem csak táncot tanított, hanem voltak illetlen órák is. Persze ezek társas táncok voltak.

Egész életemben közösségi ember voltam. Nagyon szerettem énekelni, táncolni. De nem csak én, hanem a baráti köröm is. Nekünk nem volt elég az ünnepekhez kötődő bálók, hanem szerveztünk minden hónapban legalább kétszer az új művelődési ház szuterén helyiségében táncestet. Az idősebbek mondogatták is, azt hiszed, hogy majd áttáncolod az életedet. (hát majdnem igazuk lett)

Ez a baráti kör nem csak mulatozás közben énekelt, de mi összetartottunk és tartunk a mai napig a munkában is (paprika ültetés, csipedés, kapálás).

Számtalan lakodalmat – ami bogyiszlói viszonylatban 4-500 fős – végig segítettünk, majd az éjszakát végig táncoltuk. A lakodalom záró része a reggeli „tyukverőzés”, amikor a fiatal párt elkísérjük haza táncolva, énekelve, végig az utcán. Én ott csak úgy tudtam táncolni (a mai napig is), hogy a kezem a levegőben van fent, ahogy az idős emberektől láttam gyerekkoromban.

A tánc és a közösségi munka az életem egyik meghatározója lett, nagyon sajnálnám, ha ez kimaradt volna az életemből. A férjem is egy lakodalomban ismertem meg Bogyiszlón.

Az esküvő után 4 évig Bogyiszlón laktunk, majd átköltöztünk Tolnára (6km), de ez semmit nem változtatott az életvitelünkön. A baráti társaság ott maradt, én Bogyiszlón dolgoztam a helyi Termelőszövetkezetben.

Az 1970-es évek közepén Martin György gyűjtése után kezdtünk foglalkozni komolyabban azzal, hogy kellene Bogyiszlón egy táncegyüttest alakítani. Ez az együttes egy nagy baráti körre alapozódott. Természetes, hogy én is és a férjem is tagjai lettünk ennek az együttesnek. Esténként meghívtuk az idős embereket, Boda János bácsit, Bajusz Béni bácsit, Tóbi Julis nénit, hogy mutassák be, hogy ők hogyan táncolnak. Nagyon nagy élmény volt látni őket, tőlük tanulni. A zenét itt már Orsós Kis János és zenekara szolgáltatta, természetesen csak jó kedvből, szeretetből.

Az idős emberektől nem csak a táncot tanulhattuk, hanem a tartásukat. Boda János bácsi magas ember volt, nagyon szépen járta a csárdást, a lippentőst. Bajusz Béni bácsi alacsonyabb ember volt, de egyenes tartásával, gyönyörű táncoltatásával forgatásával mindig ámulatba ejtett minket. Felesége Tóbi Julis néni a szép énekével, kéztartásával mozdulataival, Bohó Maris néni friss mozgásával, érdekes frisscsárdás lépésével ejtett ámulatba minket.

Az 1976-óta működő együttesnek férjemmel együtt alapító tagjai voltunk. Jelenleg is táncolunk mindketten az együttesben. Az együttesnek nem csak tagja vagyok, hanem vezetője is 1981-óta. Az együttes 1993-ban egyesületté alakult, utána egyesületi titkárként láttam el a feladatomat. Jelenleg az egyesületben az elnöki tiszteket töltöm be, mivel a volt elnök Németh János táncos társunk, nagyon jó barátunk 2007. nov. 14.-én elhunyt.

Táncosként nagy megtiszteltetésben volt részem, mert 1993. augusztus 20.-án „Népművészet Mestere” címet kaptam. Ez a kitüntetés további munkára ösztönzött, hiszen úgy éreztem, hogy kötelességem átadni a következő generációknak azt a tudást, amit én megtanultam. Sok időt fordítottam gyűjtésre, idős emberekkel való beszélgetésre, ének tanulásra. Jelenleg is nagy gondot fordítok az utánpótlás nevelésére. Ebben a helyi iskola nagyon jó partner.

A bogyiszlói önkormányzat a hagyomány megőrzéséért, a közösség formálásáért, Bogyiszló község bel- és külföldön való megismertetéséért tett munkámért 2004. 05. 23.-án részemre „Bogyiszló Diszpolgára” kitüntetést adományozott.

Ezekkel a kitüntetésekkel elismerték a munkámat, ami természetesen mint embernek nagyon-nagy megtiszteltetés, de én ugyanaz az ember maradtam, aki voltam.

2007-ben a bogyiszlói önkormányzati testület felkérésére az általuk vásárolt házat próbáltam berendezni, kialakítani tájházzá. A faluban összeszedtük a férjemmel a sok árvíz után még megmaradt régi „ereklyéket”, eszközöket, bútorokat, ruhákat, nem kis sikerrel. Amikor elkészültünk, úgy tűnt, hogy még kicsi is lesz a ház, olyan sok felajánlás érkezett és még most is érkezik. Ennek a háznak a létrejötte, berendezése, nagyon nagy dolog egy ilyen kis faluban, mint Bogyiszló.

Tolna, 2008. 01. 23.